

**Kvalitetsmelding fra
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning,
mars 2022**

[Oppfølging av kvalitetsmeldingen fra fakultetene/UMAK 2020](#)

Kort oppsummering av oppfølging av utfordringer og tiltak beskrevet i kvalitetsmeldingen i 2020

Studentrekruttering

Fakultetet har vedvarende rekrutteringsutfordringer knyttet til en del av sine studieprogrammer. Dette gjelder i særlig grad de humanistiske disiplinprogrammene. Det er ikke bare ved UiT at rekrutteringssituasjonen for humanistiske fag, og da spesielt fremmedspråkene, er vanskelig. Utfordringen er den samme i hele utdanningssektoren. Likevel arbeides det målrettet ved fakultetet med å øke rekrutteringen til de utsatte fagene.

Noe av forklaringen på svak rekruttering til enkelte disiplinære programmer er at de står i et internt konkurranseforhold til motsvarende programfag i lektorutdanningen 8–13. Samtidig som det er en form for konkurranse mellom programmene, kompenserer lektorstudentene for den svake søkningen til disiplinprogrammene fordi disse studentene tar emner som tilhører disiplinprogrammene. Flere av programmenes emner samkjøres med lektorutdanningen, emner der også flertallet utgjøres av lektorstudenter. Det vil si at rekrutteringen til lektorutdanningene er viktig for studenttilstrømming til flere av disiplinfagene, og er i så måte også en ressurs for disiplinmiljøene.

Studieretningene i lektorutdanningen 8–13 rekrutterer bra. Det er også verdt å merke seg at det er fire studenter med samisk som fag 1 i kull 2021. Likevel er det generelle bildet, både innen lektor- og disiplinutdanningene, at rekrutteringssituasjonen for fremmedspråkene er utfordrende. Dette er en tendens som trolig vil forsterkes i fremtiden ettersom stadig færre elever i videregående skole velger fremmedspråk. Tysk som fag 1 ble ikke lyst ut i årets opptak, og ISK melder at instituttet kommer til å foreslå nedleggelse av studieretningen i lektorutdanningen. Tysk som fag 2 videreføres. Det er også eksempel på positive utviklingstrekk der blant annet opptak til bachelor i arkeologi fortsetter å være god. Fakultetets profesjonsutdanninger rekrutterer relativt godt, særlig BA i Barnevern og sosialt arbeid ved IBS.

Når det gjelder fakultetets internasjonale studieprogrammer, har alle hatt en økning i antall nye studenter, noen også en stor økning. Det har vært arbeidet aktivt for å

rekruttere flere nordiske søkere til programmene, noe en også har lyktes med. Det er ikke klart om det er en sammenheng mellom koronaepidemien og de gode søker tallene. Det er derfor knyttet stor spenning til søker tallene neste år for å se om tendensen vil holde seg.

Fra enhetene meldes behov for sterkere medvirkning fra UiT sentralt på rekruttering til de internasjonale programmene, men også til mastergradsprogram generelt, da dette nivået fort blir usynlig i arbeidet med å rekruttere til grunnutdanningene frem mot det årlige hovedopptaket i april.

Grunnskolelærerutdanningen

Fra ILP meldes det at det arbeides videre med rekruttering og frafallsproblematikk på grunnskolelærerutdanningen og andre utdanninger med lignende utfordringer. Det er knyttet håp til at kommende oppstart av fleksibel lærerutdanning ved campuser utenfor Tromsø og Alta, kan bidra til forbedringer på dette området. Også barnehagelærerutdanningen fortsetter med flercampus-utdanning.

Mentorordning og Studentpakken UiT

Som følge av SHoT-undersøkelsen og påfølgende stortingsmelding ble det høsten 2020 innført mentorordning på fakultetet. Ordningen sikter på å øke gjennomstrømming på studieprogrammene ved bedre det totale studiemiljøet for førsteårsstudentene. Mentorordningen er preget av ulik organisering på fakultetets enheter, grunnet ulike utfordringer og behov. Sentrale retningslinjer – en formell beskrivelse av mentorordninger ved UiT – skal utarbeides for å etablere en felles forståelse av hva formålet med mentorordninger skal være. Det vil skje i regi av faggruppen for utdanningskvalitet og Ressursteam utdanning, våren 2022.

Vår 2021 mottok fakultetet midler etter fordelingsnøkkel fra Studentpakken UiT. Målet med midlene var å ansette studenter for å planlegge og gjennomføre tiltak som kunne bidra til faglig oppfølging av andre studenter med å tilrettelegge for godt læringsutbytte, læringsmiljø og studieprogresjon. Som med mentorordningen ble midlene nyttet ulikt på enhetene. Det ble ansatt 42 assistenter fordelt på enhetene, og flere rapporterte om godt utbytte av midlene. Detaljert rapport ble levert januar 2022. Det var utfordringer knyttet til midlenes strenge føringer, og det oppstod usikkerhet i hva midlene kunne brukes til. Våren 2022 har Studentpakken UiT 2 blitt bekreftet, med mindre strenge føringer.

Arbeidslivsrelevans

Det arbeides jevnt med spørsmål knyttet til disiplin fagenes arbeidsrelevans, og ulike tiltak har vært satt inn. Ved ISK har en prøvd ut et opplegg med obligatoriske hospiteringsemner. Dette har ikke fungert etter intensjonen og emnene er derfor tatt

ut av studieplanene. Det vil likevel arbeides videre med å arbeide frem relevante arbeidslivsemner, blant annet emner med fokus på fremmedspråk i arbeidslivet. Ved IFF, som også arbeider med rekrutteringsproblematikk og gjennomstrømming på sine bachelor- og masterprogrammer, har en gått langt i å orientere seg i retning av større arbeidslivsrelevans i studietilbudene. Instituttet mener dette har gått på bekostning av studentenes basisferdigheter i faget og vil derfor ved kommende revisjoner vurdere å gå tilbake til et tradisjonelt bachelorprogram i filosofi. AHR har innført praksis som en integrert del av MA i historie og tilbakemeldingene så langt er positive.

Beskrivelsene fra ISK og IFF illustrerer problematiske sider ved krav til humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag om målretting mot arbeidslivet. Som fakultet har beskrevet i kvalitetsmeldingen for 2020 har disse fagene en annen og videre samfunnsrelevans enn profesjonsutdanningen. Universitetets kandidatundersøkelser viser at de uteksaminerte studentene fra disse utdanningen får jobb ettersom fagene er relevante, anvendbare og nødvendige i arbeids- og samfunnslivet.

Praksisplasser

ILP vil øke sin satsing på partnerskap da det er viktig med dialog og utvikling i samarbeid med praksisfeltet. IBS arbeider systematisk og har inngått/er i ferd med å inngå samarbeidsavtaler med ulike sektorer i flere byer i Nord-Norge.

Styrking og samordning av fag og studieprogram

Mange av instituttene har satt i gang arbeid for å styrke fagtilbud og fagmiljø. Dette blir sett i sammenheng, og noen har startet prosesser med revisjon og samordning av studieprogram samtidig som det er etablert felles styre for flere programmer. ISK har fått ny organisering der programstyrene er nedlagt og er erstattet av faggrupeledere som studieprogramledere. Instituttet mener at den nye ordningen også ivaretar lektorutdanningen for fagene i lektorutdanningen fordi faggrupeleder vil ha ansvar for det tilbudet faggruppen gir. Ved ISV legges det, som del av revisjonsarbeidet, opp til å gjøre bacheloroppgaven obligatorisk i programmene samtidig som opplæring i metode styrkes. Målet er bl.a. å gi studentene bedre trening i vitenskapelig arbeid og nærhet til forskning. Faglig er det etablert et tettere samarbeid mellom fagmiljøene i sosialantropologi og visuell antropologi. Etter flere år med svak søknad skal BA i historie revideres i 2022.

Fakultetets har arbeidet videre med å tilpasse studietilbud til ulike brukergrupper. Medie- og dokumentasjonsvitenskap er etablert i Mo i Rana i samarbeid med Nasjonalbiblioteket og andre nasjonale aktører. Bachelorgradsprogrammet i statsvitenskap er også fleksibilisert, og det er lagt til rette for at personell tilknyttet Forsvaret kan studere. Fleksible EVU-program vil bli stadig viktigere for HSL-fakultetet.

Skrivesenteret

Det tidligere «Akademisk skrivesenter» er reorganisert og skal nå tilby opplæring og støtte til alle studenter ved UiT som har behov for hjelp til sine skriveprosjekter. Her er det et stort potensial for å redusere frafall ved å gjøre overgangen fra videregående skole til universitetet noe lettere for mange studenter.

Ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap

Inntakskvaliteten til fakultetets ph.d.-program er noe forbedret i forhold til tidligere år. For egne stipendiatstillinger der søkerne konkurrerer om én studieplass, innstilles det for 70 prosent av stillingene, to eller flere søkere for tilsetting (tall fra 2021). Dette er en forbedring i forhold til tidligere år kun var innstilt en kvalifisert søker på halvparten av stillingene. Det må fortsatt arbeides for at ledige stipendiatstillinger lyses ut både nasjonalt og internasjonalt og har brede krav til søkers kvalifikasjoner for å tiltrekke flere godt kvalifiserte søkere som kan konkurrere om studieplassene.

Unntaksreglene for opptak benyttes bare i svært få tilfeller. En skjerping av kravene for opptak og forbedret opptaksrutiner har gitt resultater, men opparbeiding av nødvendige kvalifikasjoner for vurdering av utenlandsk opptaksgrunnlag er en utfordring for fakultetene. Oppgaven med å vurdere opptaksgrunnlag til ph.d.-studiet bør overdras til Fellestjenesten.

Som tiltak etter forbedringsprosessen for tilsetting i stipendiatstillinger/opptak til ph.d.-programmer ved UiT, ble det igangsatt en pilot januar–desember 2021. Her ble oppgaven med vurdering av søkeres kvalifikasjoner for opptak flyttet fra fakultetene (HSL-fak og Helsefak) over til opptakstjenesten for slik å nyttiggjøre fellestjenestens kompetanse på utenlandske utdanningsbakgrunner og effektivisere opptaksprosessen. Det er enighet om at oppgaven hører til Fellestjenestens arbeidsområder. Erfaringene var svært gode, men piloten måtte avsluttet før tiden grunnet manglende ressurser i opptakstjenesten. Det må arbeides strategisk for å finne løsninger for tilstrekkelig bemanning i Seksjon for studieadministrasjon slik at piloten kan gjenopptas.

HSL-fakultetet vedtok 3. februar 2021 å starte opp et pilotprosjekt der alle universitetsstipendiatstillinger i perioden 2021-2026 skal lyses ut for tilsetting på 3-årige arbeidsavtaler og fulltids ph.d.-studier med mulighet for forlengelse av et gjennomføringsstipend. Ordningen går kort ut på at stipendiaten kan kvalifiserer seg for å motta gjennomføringsstipend dersom doktoravhandlingen leveres inn til bedømmelse på normert tid. Det vil si innlevering innenfor 3 år etter opptak vil gi 12 måneder gjennomføringsstipend, mens innlevering etter mindre forsinkelser og innenfor 3,5 år etter opptak, vil gi 6 måneder stipend. Gjennomføringsstipendet skal brukes til kvalifikasjonsfremmende tiltak slik som universitetspedagogisk kurs, undervisning og andre arbeidsoppgaver ved fakultetet. Piloten er et strategisk tiltak

som prøves ut for å forbedre den svake gjennomstrømmingen i ph.d.-studiet ved fakultetet.

Det systematiske kvalitetsarbeidet

Oppsummering av kvalitetsdialogen mellom dekan og instituttledere, samt vurdering av hvordan kvalitetsdialogen har fungert på de ulike nivåene internt på fakultetet.

Det har vært gjennomført dialogmøter med samtlige enheter. I tillegg til møter med instituttlederne har dekanatet også hatt møter med samtlige instituttstyrer og – råd. Dette blir fra fakultetsledelsen vurdert som et viktig og nyttig arbeid. Også tilbakemeldingene fra fakultetets enheter er gjennomgående positive.

Kvalitetsdialogen med dekanen oppleves som nyttig og relevant, og dialogen erfares som en viktig impuls for lederne og bidrar til å tenke gjennom og organisere kvalitetsdialogen videre internt på instituttnivået. Det er viktig med tanke på studieledelsens rolle i det løpende kvalitetsarbeidet i samarbeid med ledelse på enheten. Ett institutt uttrykker behov for større grad av faglig samarbeid om tema som er felles for flere institutt slik at en kan lære av hverandre. Et annet institutt viser til at en del av dialogen går mellom studieprogramledere og prodekan for utdanning, men mener at omfanget kan være for stort.

Fakultetets opplevelse av hvordan samarbeid og samhandling mellom nivåene ved UiT fungerer når det gjelder kvalitetsarbeid?

Etablering av forum for studie- og programstyreledere, der HSL-fakultetet var tidlig ute, vil bli et sentralt element i studiekvalitetsarbeidet. Forumet oppleves som en viktig møteplass og direkte linje mellom prodekan for utdanning og lederne av studieprogrammene. I tillegg fungerer forumet som en arena for dialog mellom enhetene og erfaringsutveksling mellom studieprogramlederne. Til en viss grad har forumet også vært en arena for kopling mellom studieadministrativt personell og fagmiljø. Aktiviteten har gjennom de to siste årene vært informasjonspreget på grunn av koronaepidemien. Det er forventninger om et sterkere fokus på dialog og kunnskapsutveksling fremover når situasjonen nå er normalisert.

Ved et fakultet som HSL, med institutter og sentre med stor faglig spredning, lokalisering på flere campus og stor variasjon i størrelse, er også opplevelsen av samarbeid og samhandling avhengig av ståsted/nivå. I tilbakemeldingene til fakultetet er det likevel flere som tar opp relasjonen mellom nivå 3 og 1 og peker på at tjenestetilbudet fra nivå 1 på en del områder ikke er tilfredsstillende. Blant annet

påpekes det at kapasiteten for support fra Orakeltjenesten er for knapp. Det alvorligste er at det ofte ikke oppnås kontakt med tjenesten når faglærer står i en undervisningssituasjon og trenger teknisk støtte. Ett institutt opplever også manglende kompetanse, særlig når det gjelder støtte til Mac-brukere. Det er også eksempler på at manglende internt samarbeid mellom avdelingene på nivå 1 hindrer gjennomføring av initiativ fra nivåene under. Ett slikt eksempel kan være ISVs initiativ om bedre fysisk struktur/læringsmiljø som ikke er møtt samordnet av nivå 1s enheter, og som har ført til at instituttet selv har måttet forstå nødvendig oppfølging og koordinering. Prosjektet «Arena for læring» vil bli fulgt opp ved fakultetet.

Når det gjelder samarbeidet mellom nivå 2 og 3 (også «nivå 4») oppleves dette i hovedsak som godt. Ett av instituttene peker likevel på at samhandlingen med fakultetet om kvalitetsarbeid kan bli bedre og foreslår fagovergripende tiltak som et pedagogisk forum, eller årlig felles utdanningsseminar. Dette er gode innspill og kan muligens innpasses i *Forum for studieprogramledere*.

I all hovedsak tyder tilbakemeldingene på at samarbeidet internt på nivå 3 oppleves som godt og konstruktivt. Det er likevel studieprogramledere som opplever kontakten oppover som mangelfull og føler behov for sterkere oppfølging fra nivåene over.

ILP står i en spesiell situasjon etter at instituttet har vært gjennom en større omorganiseringsprosess. Som del av dette har instituttet nye ledelsesstruktur og mange nye ledere, bl.a. studieprogramledere. Instituttet arbeider videre med prosessen og ber samtidig fakultetet følge opp med erfaringsdeling på studiekvalitetsområdet, f.eks. gjennom felles seminar for studieprogramledere.

Lektorutdanningen 8–13 involverer mange parter og krever utstrakt samarbeid både mellom nivåene og på tvers av fakulteter og institutter. Fakultetet må sikre at Lektorutdanningen blir en integrert del av UiTs kvalitetssystem for utdanning.

Beskrivelse av hvilke datakilder som brukes i det systematiske kvalitetsarbeidet, oppsummering av de viktigste funnene fra dataene og presentasjon av hvilke tiltak som er iverksatt/planlegges iverksatt på bakgrunn av disse?

Ved fakultetets enheter brukes en bredt sett av datakilder i kvalitetsarbeidet. Samtidig som det er stor variasjon når det gjelder hvilke kilder som oppgis brukt, er det veldig ulikt hvor mange kilder som brukes. Kildene som meldes inn er: studentevalueringer og samtaler med studentrepresentanter/tillitsvalgte og emne-/ programevalueringer. Av aggregerte datakilder brukes Studiebarometeret hyppigst. Kandidatundersøkelsen som kilde oppgis av en enhet. Elles hentes data direkte fra Felles studentsystem og Tableau/Statistikkportalen. Ingen opplyser å bruk DBH som kilde.

Det er overraskende at Statistikkportalen synes å være lite anvendt som kilde i kvalitetsarbeidet – kun to av instituttene opplyser om dette. Det er vanskelig å finne en forklaring på den beskjedne bruken ettersom verktøyet gir god og kvalitetssikret informasjon med rapporter, bl.a. opptakstall, gjennomstrømning, frafall osv. Fakultetet har arbeidet med å nå ut med informasjon om mulighetene som ligger i verktøyet, og Seksjon for forskning og utdanningskvalitet har deltatt med innføring og opplæring i bruk på interne seminar både med instituttlederne og studieprogramlederne. Men det er tydelig at informasjon om og bruk av statistikkportalen må forankres bedre i ledelsen av våre utdanningsprogram.

Funn/søk som gjøres i datakildene er ofte knyttet til søkertall, ja-svar, møtte studenter, undersøkelser om frafall, gjennomstrømming, karakterstatistikker, klager på sensur osv.

Det er i første rekke emne- og programevalueringer av ulike slag som er utgangspunkt for konkrete endringer av emner eller program. Emneevalueringer oppleves også som nyttig for faglærerne. Endringer på bakgrunn av studentens evalueringer/ønsker kan være at studieprogrammer blir justerte, f.eks. ved å innføre praksis som obligatorisk del av et program.

Digital innovasjon i undervisning og læring

Læringspunkter fra pandemien fakultetet tar med seg i det videre arbeidet med å heve studiekvalitet

Pandemien har ført til en økt teknologisk kompetanse i fagmiljøene, og har også redusert skepsisen til pedagogisk bruk av ikt. Mange ansatte som før vegret seg, eller var direkte negative til bruk til digitale verktøy, har i den gitte situasjonen vært nødt til å lære seg å bruke nye undervisningsformer på digitale plattformer. Bruk av Canvas og Teams er blitt et naturlig arbeidsverktøy for de fleste. Erfaringene har gjort det mulig å se at teknologien åpner for å kunne tilby fleksible og tilrettelagte undervisningstilbud for ulike studentgrupper uavhengig av tid og sted. Kompetansen i fagmiljøene er gjennomgående blitt hevet, og terskelen for å prøve nye ting er blitt senket. Men det er likevel klart at det for mange er stort behov for forbedret digital kompetanse, både teknisk og når det gjelder valg av gode digitale, pedagogiske opplegg.

Det har også vært gjort mange ulike forsøk underveis, det har vært prøvet og feilet, det er gjort negative og positive erfaringer og mye læring har skjedd underveis. Blant annet er det gjort flere erfaringer med kombinasjon av undervisning på digitale plattformer med studenters fysiske tilstedeværelse på campus. Her synes også tilbakemeldingen å være unisone, at hybrid undervisning fungerer dårlig.

Mange har gjort gode erfaringer med omvendt undervisning og er en metode som også fremover vil bli brukt i større grad enn tidligere. Tilbakemeldinger fra studenter er at digitale opplegg fungerer best i kombinasjon med et fysisk opplegg. Tilgangen på forelesninger i opptak og i sann tid over nett vurderes som gode tilskudd til fysisk undervisning.

For mindre grupper fungerer digitale møter, og at dette fungerer best for studenter på 2- og 3000-nivå. Med tanke på dynamikk og studiemiljø vil fysisk undervisning være å foretrekke på 1000-nivå. Fysiske forelesninger med svært mange studenter vil i fremtiden være mindre aktuelle.

Bruk av digital undervisning vil også kunne åpne for nye studentgrupper og for økt samarbeid både med utenlandske undervisere og studenter.

Det er flere enheter som har pekt på at ordningen med studentassistenter som ble innført som et tiltak under pandemien, er et positivt bidrag, som bør videreføres.

Som resultat av pandemien har også flere fagmiljø nyttet anledningen til å søke midler fra HK-dir med sikte på utvikling og heving av studiekvalitet 3 prosjekt ved fakultet fikk støtte: medievitenskap (Mo i Rana), fleksibel master i barnevern og fleksibel grunnskolelærerutdanning (GLU) i Harstad. Det er også planer om fleksibel GLU på Finnsnes og i Narvik.

Beskrivelse av faktorer som er avgjørende for om studietilbud er egnet for å gjøres fleksible eller ikke?

Teknisk kompetanse og interesse for pedagogisk bruk av ikt er en grunnleggende forutsetning for å fleksibilisering. Integrering av og ressurser til nødvendig opplæring for de vitenskapelig ansatte som skal ha ansvaret for digitale programmer, er en forutsetning for å lykkes med fleksible studietilbud. I tillegg er gode fleksible studietilbud avhengig av gode teknologiske systemer samt god forståelse og samspill mellom fagmiljø og det teknisk/administrative støtteapparatet. Støttetjenestene må også være fleksible slik at det f.eks. kan være mulig å få tjenester utover ordinær arbeidstid. Videre må en ha tilpassede formelle strukturer og reglement som gjelder undervisning, eksamen og arbeidstid. Støtteapparatet må også kunne ivareta behovene til studenter som ikke er på campus, og som ikke er i samme tidssone. De internasjonale programmene ved fakultetet har erfaring for at det er svært tidkrevende å få løst saker når studenter ikke er «våken» i sin tidssone i løpet av ordinær arbeidstid. Det må en bevisstgjøring til internt ved UiT om det globale

utdanningsmarkedet UiT er en del av, og en forståelse for at dette krever andre løsninger enn i programmer som tilbys campusbasert der studentene møter sine undervisere og administrative støtteapparat fysisk og regelmessig

Målgruppen er en avgjørende faktor for egnethet av fleksibilisering. At det er ekstern interesse fra partnere i samfunnet, kan være avgjørende for å vurdere om det er hensiktsmessig å i gang med å tilby et opplegg fleksibelt. I tillegg til etterspørsel, må det vurderes om volumet er stort nok til at det er økonomisk forsvarlig å etablere ressurskrevende fleksible studier. For å sikre seg et tilstrekkelig antall studenter kan tenke seg å kople studentgrupper, f.eks. ordinære studenter på campus med studentgrupper eksternt. Flytting av fleksible, samlingsbaserte studier mellom ulike steder kan også være avgjørende for å kunne gi tilbud over tid. Slike opplegg har HSL erfaring med, f.eks. Master of Public Administration – og vil nå også gå i gang med et slikt opplegg for grunnskolelæreutdanningen.

Organisering/læringsopplegg i et studietilbud vil være avhengig av studiets innretning når det gjelder teori og praksis, og mot hvilken målgruppe studiet er rettet mot. Det vil i de fleste tilfeller være lettere å fleksibilisere teoretiske fag enn fag som er produksjons- og ferdighetsstudium, og der opplæring og forsøk i laboratorium inngår er en del av undervisningsopplegget.

Vurdere om ansatte har tilstrekkelig utdanningsfaglig digital kompetanse til å gjøre seg nytte av digitale muligheter i sin undervisnings- og vurderingspraksis for å fremme studentenes læring?

Det er åpenbart er store sprik mellom ansatte når det gjelder kunnskap på området. Noen institutt melder at ansatte gjennomgående har god, og til dels svært god, kompetanse. Andre melder om det motsatte. Forskjellen, både i faktisk digital kompetanse og forutsetninger for å utvikle slik kompetanse, er svært stor. Selv om mange har funnet det spennende og interessant å lære seg nye måter å undervise på under pandemien, er det også mange som har vært frustrerte fordi de ikke klarer å tilpasse seg nye læringsformer økt bruk av digitale verktøy.

Det er også mange som har lært mye nytt og har fått til spennende opplegg under pandemien. Muligheten for å bruke digitale løsninger er mer tilgjengelig enn noen gang. Det er derfor viktig å utnytte den kompetansen som er utviklet. Dette kan skje gjennom erfaringsdeling mellom kollegaer og mer formaliserte opplæringstilbud til dem som ikke har skaffet seg den nødvendige kompetansen til å kunne tilby mer fleksibiliserte undervisningstilbud.

Fakultetet har tilsatt en egen *digital partner* som har som jobbinstruks å være en brobygger mellom IT og fagmiljøene for å sikre digital kompetanse i fagmiljøene. Målet er å heve kvaliteten på vår digitale undervisning. Dette er en stilling som er initiert av nivå 1 og flere fakultet har nå tilsatt digitale partnere.

Vurdere/Beskrive hvordan fakultetene jobber med kompetansehevende tiltak lokalt, og hvilke tiltak fakultetene mener bør utvikles/ivaretas sentralt

Tiltak for å øke kompetansen skjer i fremste rekke internt ved fakultetets enheter, både innenfor fagmiljøene, men noen steder også på tvers av fagmiljø. Noen har klart å utvikle en delingskultur, og flere melder om samarbeid og aktiv bruk av «kollegahjelp» der de ansatte deler på erfaringer og undervisningsopplegg. Denne kollegaveiledningen vurderes som positivt og bør med fordel videreføres etter pandemien. Det må satses videre på å arbeide sammen som kollegium om utvikling av nye undervisningsformer. Lokalt ved ILP er det etablert en mentorordning for nyansatte og for ansatte som føler behov for støtte.

Ett konkret tiltak som resultat av pandemien, og som kan nevnes særskilt, er at fakultetet har fått fire ph.d.-stillinger knyttet til arbeidet med å utvikle studentaktive læringsformer. Fakultetet har forventninger til resultatet av prosjektet og hvordan det kan ha effekt på utviklingen av nye læringsformer.

Det er også viktig at sentrale tiltak og opplæringstilbud fortsetter og utvikles videre. Det vil være bra om man fikk i gang en serie med oppfølgingskurs etter pandemien for å bygge videre på det nivået mange nå har bygd opp. Som eksempel kan en tenke seg opplæringstilbud i form av korte videoer. Dette kan være gode eksempler som er tilgjengelige for opplæring eller som stimulerer til egenstudier. Det bør også etableres arenaer som involverer kompetente fagmiljø på området. Også gode finansieringsordninger vil kunne stimulere til faglig utviklingsarbeid. I den sammenheng vil det være viktig å informere og motivere fagansatte til deltagelse på sentrale kurs og til å søke finansiering til utviklingsprosjekt. Det vises til gode erfaringer med ulike kurs i regi av Result og ITA, spesielt webbinarene om digital undervisning.

Av sentrale kurs som bør utvikles vil fakultetet peke på kurs innen universitetspedagogisk basiskompetanse. Kursene i opplegget er i dag lukket og kun tilgjengelige for dem som er tatt opp på programmet. Fakultetet mener det bør vurderes om slike kurs, f.eks. innen livslang læring, kan åpnes opp for flere.

Internasjonalisering

Hvordan vurderer fakultetene egne tiltak for å øke mobiliteten?

Internasjonal studentmobilitet er et utfordrende område for fakultetet. Spesielt har dette vært vanskelig de siste to årene i en unntakssituasjon på grunn av koronaepidemien. Det er likevel håp om at utvekslingen vil ta seg opp igjen i takt med bedring av situasjonen. Til tross for at fakultetet gjennom de senere år har prøvd å stimulere enhetene til økt satsing på området, kan det ikke vises til spesielt gode resultat, verken når det gjelder utreisende eller innreisende studenter. Eksempelvis kan det nevnes at et målrettet arbeid med å få på plass kvalitetssikrede utdanningspakker for internasjonal utveksling for studie- og praksisopphold i studieprogrammene, ikke har lyktes i nevneverdig grad. Det er også et generelt problem at studentene i liten grad viser interesse for å reise på utvekslingsopphold i utlandet – men kanskje ville gode og godt synlige utvekslingsopplegg ha motivert flere til å reise. Likevel er det flere forhold som hindrer mobilitet, blant annet at svært mange studenter arbeider i tillegg til studiene og at finansieringsordningene ikke er gode nok.

Det har også vært en målsetning å utvikle flere engelskspråklige emner for å øke andelen studenter fra Europa og Nord-Amerika. Heller ikke på dette området kan fakultetet være fornøyd. Likevel kan *Arctic Norway* fremheves som et godt tilbud der innreisende studenter kan ta tre emner innen antropologi, statsvitenskap og historie.

Det er særlig på ett område fakultetet er fornøyd og kan sies å ha lyktes med internasjonalisering. Fakultetet har mange internasjonale studieprogrammer innenfor et bredt fagspekter ved flere av enhetene, både i Alta og i Tromsø. To av disse programmene er også relativt nyetablerte; Nups ved ISV og Geni ved Sesam. I tillegg er det gledelig at de internasjonale programmene inneværende studieår gjennomgående har hatt en vesentlig økning i antallet nye studenter.

Når det gjelder internasjonal utveksling knyttet til praksis, er det noen av profesjonsutdanningene som både har tatt imot og har skaffet egne studenter praksisplasser i utlandet. Det meldes også at den generelle interessen for praksisutveksling er større enn utveksling i fag. Særlig ILP har over flere år hatt et stort antall grunnskole- og barnehagelærerstudenter på praksisopphold i utlandet. I Sør-Afrika er det utviklet et samarbeid med Nelson Mandela University i Port Elizabeth der utveksling av både studenter og fagpersonell finner sted begge veier. Tilsvarende har ILP et prosjekt i samarbeid med University of Auckland og University of California, Berkeley. Her er også studenter på utveksling gjennom et helt semester. Prosjektene er finansiert gjennom HK-dir og har i perioden med pandemien delvis vært

gjennomført digitalt. Tilsvarende kan IBS vise til avtaler med institusjoner i Danmark og det arbeides med å få i stand avtaler i Irland.

I forbindelse med reorganiseringen *ADM 2020* ble HSL-fakultetets koordinator for internasjonalisering flyttet til Seksjon for internasjonalt samarbeid (SIS) på nivå 1. Etter dette er ansvaret for internasjonaliseringsarbeidet overført til den enkelte grunnenhet uten at det er tilført nye ressurser. Ordningen oppleves ikke som gunstig fordi arbeidsfeltet er komplekst, oppgavene er blitt spredt på flere medarbeidere, og enhetene melder at det er vanskelig å etablere nødvendig kompetanse lokalt.

Hvordan vil fakultetet innrette det videre mobilitetsarbeidet?

Som nevnt ovenfor synes det av sammensatte årsaker være begrenset interesse blant studentene for å dra på utveksling. Til tross for stor innsats for å motivere til økt internasjonal mobilitet, både ved HSL og UiT som helhet, og for så vidt i hele UH-sektoren, er det vanskelig å se den positive effekten av det arbeidet som er lagt ned. Dersom det også fremover skal satses store ressurser på mobilitet, må det spørres om innsatsen skjer på rett måte, eller om det må arbeides annerledes for å nå målene. Flere av grunnenhetene viser til at forskningssamarbeid/faglig samarbeid mellom kollegaer på tvers av landegrenser er det beste utgangspunktet for å få i stand gode opplegg og avtaler også for studentutveksling. Det er mulig å bygge på disse erfaringene med sikte på å utvikle modeller der forskningssamarbeid og studentmobilitet trekker veksler på hverandre. Et annet felt som kan utvikles, er å trekke på de erfaringer som gjøres i fakultetets profesjonsutdanninger knyttet til kortere utenlandsopphold og utvikle tilsvarende modeller i våre disiplinutdanninger. Fakultetet vil også arbeide videre med sikte på å få på plass internasjonalt semester i alle sine profesjonsutdanninger.

Etter at fakultetet mistet stillingen som internasjonal koordinator, og det viser seg at dagens fragmenterte løsning ikke fungerer tilfredsstillende, jf. ovenfor, har fakultet startet en prosess der målet er at grunnenhetene skal arbeide i klynger innenfor ulike saksområder. Ett av disse områdene er internasjonal mobilitet. I praksis betyr det at en enhet tar på seg å administrere mobilitetsarbeidet på vegne av alle som inngår i klyngen. Samtidig er det klart at en viktig suksessfaktor på dette feltet vil være en bedre samhandling og avklaring av oppgavefordeling med nivå 1.